

KONEW (57) *sb f*

-w miękkie. o oraz e jasne.

sg *N* konew (18). ◇ *G* konwie (7), końwie (1) *SkarŻyw*. ◇ *A* konew (8). ◇ *I* konwią (2). ◇ *L* konwi (3). ◇ *pl N* konwie (1). ◇ *G* konwi (2). ◇ *A* konwie (9). ◇ *I* konwiami (4). ◇ *du G (cum nm)* konwiu (1) *ZapWar 1524 nr 2315*. ◇ *A (cum nm)* konwi (1) *RejFig Ee3*.

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

Duże naczynie do noszenia i przechowywania płynów; *cantharus Murm, Mymer¹, Mymer², Mącz, Cn; cyathus Murm, BartBydg; capula Calep, Cn; guttus Mącz; batiaca, gemellar Calep; camella, capis, lepesta (a. lepistta), modiolus Cn (57)*: Iakom ya nyewszala [...] dwu convyv czenovich *ZapWar 1524 nr 2315*; *Cantharus. eyn kan. Konew. Murm 151, 194; Mymer¹ 29; BartBydg 28; Wezmi kwiatkow [...]/ włoż ie do konwie czenowey á naley wina dobrego FalZioł I 77a, V 78v, 91, 94v; Mymer² 28v; LibMal 1544/92, 1546/114, 114v, 1547/128; RejWiz 66, 73v, 97v, 174v; RejFig Ee3; iuż fłodu nie mamy/ Z oney konwie po trofze/ fpołu nálewamy. RejZwierc 136v, 136v; WyprKr 52, 117 [2 r.]; BielKron 414v, 419; Mącz 34a, 139c, 150c; SienLek 190; RejZwierc 235v; WerGość 224; Kufle lecą iáko grad: á drugi iuż ięczy/ Wziął konwią/ áz mu ná fbie zoftály obręczy. KochPieś 21; BielRozm 27; Calep 125b, 162b, 449a; GostGosp 10; SarnStat 277.*

konew czego (4): Kazał przynieść dwie konwi winá do kościoła *RejFig Ee3; BielSat C2; RejZwierc 241*; *Konew piwá z imbierem pod fobą piáftuiąc/ Popiją fie kobiety BielRozm 18 [idem BielSat]*.

W połączeniach szeregowych (3): Dworzánie fie też kręcą z różny s pieczonkami/ Z gárcncy/ s kotły/ z bokłagi/ s koflmi/ y s konwiami. *RejWiz 167; Leop 4. Reg 25/14; BudBib Num 4/7*.

W charakterystycznych połączeniach: konew cenowa (8), czysta, ([ilu]) garncowa (połgarncowa) (4), miedziana, mniejsza, srebrna (2), stołowa, wielka (2), złota; konew piwa (3), wina; do konwie cisnąc się, włożyć (2), wylać; z konwie nalewać; dać konew (3), lać, nosić, piastować (2), przynieść, ukraść (2), wziąć (zabrać, zbierać) (4); konwią wynosić, wziąć; z konwiami gonić się (2), kręcić się.

Przysłowie: Pij fplugáwey końwie dobre wino *SkarŻyw A4*.

Wyrażenie: »winna konew« = *oenophor(i)um Mymer¹, BartBydg, Mymer², Mącz (4); Mymer¹ [29²]; BartBydg 101; Mymer² 29v; Oenophorum, Winna konew álbo yn fze naczynie/ którym wino nofzą Mącz 260c*.

Szeregi: »fłaszka i konew« (1): fłałchką y konew czenowa [...] vkradl fchinkarcze yedney *LibMal 1550/154*.

»garniec albo konew« (1): gárnyec álbo konew tym opływa/ czym yą przeleyełz. *KromRozm I B. [Ponadto w połączenia szeregowym 1 r.]*.

»koflik i konew« (1): Ziednałem fobie [...] kofliki y konwie złote k fłużbie/ áby do nich winá nálewano *BielKron 79v*.

Przen (3) :

Zwrot: »konwie macać, muskać; o konew się pytać« = *szukać wina (1 : 1; 1)*: Ale opilec iefcże niewie iefli żyw á iuż znowu konwie podle fiebie máca. *RejZwierc 75v, 151, [223]*.

a. [*Naczynie do destylacji płynow, alembik*: Wodką rożana rozmáicie bywa działána/ bowiem niektorzy miewiáią konew ołowną álbo cenową (ktorą zową allembik) *Cresc 1571 498 (Linde)*.

Synonim: a. alembik.

Cf **KONWICA**

AŻ